Motion

1975/76: 333

av fru Nordlander m. fl.
om förbud mot öppethållande av butiker och varuhus på sön- och helgdagar

När affärstidslagen avskaffades vid utgången av år 1971 trodde man att "premiäryran" skulle lägga sig efter ett tag och att det skulle bli ett mera normalt öppethållande. Vad man då inte insåg, men som kritiker befarade, var att ett fritt öppethållande skulle skapa ett behov som egentligen inte fanns.

Man talade allmänt om en liberalisering av lagstiftningen och avsåg då att bestämmelserna blev generösare jämfört med tidigare. De undersökningar som gjordes gav besked om att man främst i de större städerna önskade ökat kvällsöppethållande för försäljning av bl. a. kläder, skor, möbler och bilar. Med undantag för Stockholm var dock inga särskilda önskemål aktuella om ökat öppethållande för försäljning av livsmedel.

Har då utvecklingen av ökat öppethållande skett i enlighet med de önskemål som framfördes? Det finns många undersökningar och utredningar att hänvisa till, men ingen som bekräftar att önskemålen tillgodosetts.

Av en undersökning som gjordes av SIFO i samarbete med Handelns utredningsinstitut (HUI) i april 1975 framgår att det inom fackhandeln är tämligen ovanligt med söndagsöppet. När det gäller kläder och damkonfektion har faktiskt söndagsöppet minskat sedan lagen slopades – då undersökningen gjordes fanns ingen sådan affär med söndagsöppet. Möbelbutikerna, ytterligare en bransch där man önskade ett ökat öppethållande, låg på samma 4 % som 1971. Däremot har livsmedelsbutikerna väsentligt ökat sitt söndagsöppethållande, trots att det frånsett Stockholm inte fanns något önskemål i den riktningen. Hit får man räkna även större delen av varuhusen som säljer livsmedel, eftersom det är livsmedel som större delen av inköpen gäller för söndagskunderna.

Att det inte är behoven som styr öppethållandet visas av att oavsett var man bor – i en storstad eller på landet – blir man ofta söndagskund helt enkelt därför att tillgång finns till söndagsöppna butiker.

Det är på de orter där söndagsöppet förekommer som en förskjutning sker mot en positivare syn på öppethållandet. Det är inte någon större skillnad mellan förvärvsarbetande och hemarbetande kvinnor. Båda kategorierna söndagshandlar i samma utsträckning.

Inga klagomål om inköpsproblem har framförts i samband med att flera butiker än vanligt hade stängt julaftonen 1975. Bl. a. kan nämnas att Konsums alla butiker var stängda, vilket måste ses som en framgång för de anställda.

Klart är att detaljhandeln använder öppethållande på söndagar som ett konkurrensmedel. Det krävs därför skyndsamma åtgärder innan utvecklingen går dithän att det blir till en onödig vana att handla på sön- och helgdagar.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen uttalar sig för ett förbud mot öppethållande på sön- och helgdagar för butiker och varuhus och hemställer till regeringen att förslag till författningstext härom utarbetas.

Stockholm den 15 januari 1976

KARIN NORDLANDER (vpk)

ALF LÖVENBORG (vpk)

GUNVOR RYDING (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

TORE CLAESON (vpk)

JOHN MAGNUSSON (vpk) i Kristinehamn

PER ISRAELSSON (vpk)